

SKRB ZA ČISTO OKOLJE

1. KRATEK OPIS PROJEKTA

Tema projekta Skrb za čisto okolje je danes zelo aktualna, zato je pomembno, da učence že v prvi triadi spodbujamo in naravnamo k trajnostnemu razvoju. Učenci se v osnovni šoli z odpadki prvič srečajo v 3. razredu pri predmetu spoznavanje okolja. V kolikor želimo, da skrb za čisto okolje ponotranjijo, pa jih moramo k temu spodbujati že prej. Tekom projekta sva izdelali didaktična gradiva (sestavljanka, domine, spomin, križanka oz. povezovanje), ki jih učitelji lahko uporabijo tekom učne ure za osveščanje o pravilnem ravnanju z odpadki in pomenu le-tega za okolje. Gradiva so izdelali v različnih programih oz. na spletnih straneh – npr. Inkscape. Didaktično gradivo je prilagojeno vsakemu razredu posebej. Za vsak razred posebej, so pripravljene tudi učni cilji, ki jih učenci s pripravljenimi dejavnostmi dosežejo.

OPIS AKTIVNOSTI

- *Sestavljanke:*
 - Sestavljanke uporabimo za uvodno motivacijo. Učenci jo sestavijo v tandemu. Rešitev je ekološki otok.
- *Domine:*
 - Učenci v tandemu sestavljajo domine. Pravilno morajo povezati sličice z besedilom, le besedilo ali pa le sličice.
- *Spomin:*
 - Učenci v tandemu iščejo pare. Na vsaki izmed kartic v paru je sličica. Sličici nista enaki – par predstavljata vrsta odpadka in smetnjak namenjen določenim odpadkom (npr. plastenka in smetnjak za embalažo). Kartice lahko uporabimo tako za spomin, kot tudi za igro Črnega Petra – prilagodimo le navodila igre.
- *Križanka oz. povezovanje:*
 - Učenci 1. razreda povezujejo smiselno ujemajoče sličice med seboj. Učenci 2. in 3. razreda pa individualno rešujejo križanko z besedilom.

2. NAVODILA, POJASNILA ZA UČITELJE

Pri osveščanju učencev o pravilnem ravnanju z odpadki, si lahko pomagate z naslednjimi pripravljenimi didaktičnimi gradivi:

- sestavljanke,
- domine,
- spomin in
- križanko oz. povezovanje.

Didaktična gradiva in cilji, ki jih dosežemo, so prilagojeni učencem v posameznemu razredu prve triade.

Zraven gradiv so podana tudi navodila in prilagoditve za izvedbo v razredu.

Didaktična gradiva, pripravljena za 1. in 2. razred, lahko uporabite tekom razredne ure in na ta način spodbujate učence k trajnostnemu razvoju. Pripravljena didaktična gradiva za 3. razred, pa lahko uporabite tudi pri predmetu spoznavanje okolja, saj je tematika v skladu z učnim načrtom za ta predmet.

Opozorilo: V praksi se pojavljajo različne variacije barv smetnjakov za ločevanje odpadkov. Pogosto se pojavljajo modri smetnjaki za papir, zeleni za steklo, rumeni za embalažo in rjavi za biološke odpadke, zato so takšne barve smetnjakov uporabljene tudi v pripravljenih didaktičnih gradivih. V kolikor se v vašem kraju pojavljajo drugačne barve smetnjakov, je priporočljivo slikovno gradivo prilagoditi (npr. v kolikor so v vašem kraju v uporabi smetnjaki za papir rdeče barve, modre smetnjake na gradivih, ki so namenjeni papirju, nadomestite z rdečimi).

Sestavljanke

Učitelj posamezno sestavljanke natisne in razreže po za to narisanih črtah. Za večkratno uporabo je priporočeno tudi plastificiranje.

Učenci sestavljajo sestavljanke v poljubnih parih. Vsak par dobi eno sestavljanke.

Sestavljanke so prilagojene starosti oziroma razredu učencev, in sicer glede na velikost in število posameznih kosov. Za prvi razred je primerna sestavljanke z desetimi kosi, za drugi razred je primerna sestavljanke s petnajstimi kosi, za tretji razred pa sestavljanke z dvajsetimi kosi.

Rešitev sestavljanje je ekološki otoček. Učitelj sproti preverja delo učencev.

Domine

Učitelj posamezne domine natisne in razreže po za to narisanih črtah. Za večkratno uporabo je priporočeno tudi plastificiranje.

Domine so prilagojene starosti oziroma razredu učencev. V vseh primerih morajo učenci povezati posamezen odpadke s smetnjakom, ki je namenjen določeni vrsti odpadkov (npr. domino, ki ima v enem kvadratu sliko platenke položiti vzdolž z domino, ki ima v kvadratu sliko smetnjaka za plastiko).

Za prvi razred so primerne domine, ki so sestavljene le iz sličic, za drugi razred iz sličice in besede, za tretji razred pa domine le iz besed.

Učenci igrajo domine v poljubnih parih ali skupinah s po največ štirimi člani. Vsak par dobi en paket domin.

Učenci domine najprej dobro premešajo, nato pa si vsak iz kupa vzame pet domin in jih postavi predse tako, da jih ostali igralci v skupini ne morejo videti. Preostanek domin ostane pokrit na mizi. Igro prične poljubni igralec in se nadaljuje v smeri urinega kazalca. Prvi igralec odkrije eno domino in jo pusti na mizi. Naslednji igralec položi eno od njegovih domin vzdolž prve domine tako, da se eden izmed kvadratkov (sličica ali besedilo) njegove domine ujema s kvadratom (sličica ali besedilo) prve domine. Sličice ali besedilo, ki se ujema – torej vrsta odpadka in smetnjak, namenjen določeni vrsti odpadkov, morajo biti postavljene vzdolž druga druge. Če igralec nima domine z ustreznim kvadratom (sličica ali besedilo), izbere eno domino iz preostanka domin, ki ostane pokrit na mizi. V kolikor ne izbere domine s pravim kvadratom (sličica ali besedilo), mora domino obdržati, igro pa nadaljuje igralec na njegovi desni. Zmaga igralec, ki prvi ostane brez domin.

Križanka oz. povezovanje slik

Učitelj posamezno križanko natisne in razdeli učencem.

Učenci rešujejo križanko individualno. Ko križanko rešijo, lahko s sosedom preverijo rešitve in se med seboj posvetujejo o pravih rešitvah.

Križanke so prilagojene starosti oziroma razredu učencev. Povezovanje slik je namenjeno učencem prvega razreda. Učenci morajo povezati posamezen odpadke s smetnjakom, ki je namenjen določeni vrsti odpadkov (npr. sliko bananinega olupka na desni strani mora povezati s sliko smetnjaka za biološke odpadke, ki je na levi

strani in je rjave barve). Za drugi razred je primerna slikovna križanka (učenec v križanko pod isto številko, ki pripada sliki vpiše besedo; npr. NAVPIČNO: slika št. 9, rešitev: ZOBNA ŠČETKA), za tretji pa besedna križanka (učenec mora na podlagi opisa ugotoviti rešitev – eno ali dve besedi, ki jih zapiše pod isto številko kot je zapisan opis v križanko). Če ima rešitev dve besedi je črta enega od okvirčkov črtkana.

Ko vsi učenci rešijo križanko, učiteljica na tablo projicira križanko s pravilnimi rešitvami in skupaj preverijo le-te.

Spomin

Učitelj posamezen spomin natisne in razreže po za to narisanih črtah. Za večkratno uporabo je priporočeno, da se kartice za spomin plastificira.

Spomin je prilagojen starosti oziroma razredu učencev. Za prvi razred je primeren slikovni spomin, ki je sestavljen le iz sličic, za drugi razred spomin iz sličic in besed, za tretji razred pa spomin le iz besed.

Učenci igrajo spomin v poljubnih parih. Vsak par dobi en komplet kartic za spomin.

Učenci kartice za spomin obrnejo tako, da je sličica oz. besedilo obrnjeno proti podlagi. Kartice med seboj dobro premešajo. Igro prične poljubni igralec, nato pa se igralca izmenjujeta. Prvi igralec odkrije dve kartici. Če se kartici ne ujemata, jih obrne nazaj na mesto, kjer jih je dobil. Če pa se kartici ujemata, jih vzame in s tem pridobi en par. V tem primeru lahko igralec ponovno obrne dve kartici. Vsakič, ko igralec dobi dve ujemajoči se kartici, ima še eno priložnost.

Pri slikovnem spominu mora igralec poiskati po dve enaki sličici. Pri spominu s sliko in besedilom mora igralec poiskati eno kartico s sliko in drugo z besedilom, ki se ujema s sliko (npr. sličica: jabolčni ogrizek + besedilo: jabolčni ogrizek). Pri spominu z besedilom pa mora igralec poiskati dve kartici z ujemajočima se besediloma (npr. besedilo: jabolčni ogrizek + besedilo: biološki odpadki; ti dve besedili tvorita par). Pri spominu z besedilom se nekatere kartice ponovijo, toda vse imajo svoj par. Zmaga igralec, ki prvi zbere največ pravih parov.

Podrobna navodila in pojasnila so priložena tudi vsakemu gradivu posebej. Po izvedenih dejavnostih se je priporočljivo pogovoriti o tem kako lahko z ločevanjem odpadkov varujemo okolje.

3. UČNI CILJI, KI JIH UČENCI USVAJAJO

- Učenci:
 - spoznajo vrste odpadkov,
 - znajo pravilno ravnati z odpadki,
 - spoznajo kako lahko sami varujejo okolje,
 - med seboj sodelujejo, medsebojno komunicirajo, krepijo dobre odnose in si pomagajo.

4. MOŽNE RAZŠIRITVE

Podobno gradivo lahko pripravimo tudi za višje razrede in s tem poglobljamo učenčevo zavedanje o pomenu problematike pravilnega ravnanja z odpadki.

Poleg tega lahko za to tematiko pripravimo zelo raznolika gradiva. Zelo zanimiva bi bila spletna igra.